

REFERAT Landdistriktsudvalget 2022-2025 d. 20-01-2020

Mødedato Mandag d. 20. januar 2020 kl. 17:30

Mødested Veerst Forsamlingshus

Mødedeltagere Egon Fræhr, Jakob Bech Jensen (Fravær), Marion Mortensen, Niels Therkildsen, Anni Grimm, Helge Hansen, Børge Jensen (Afbud), Kim Nielsen, Erik Jensen, Carsten Kristensen (Fravær), Steen Nielsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af referat.....	3
Veerst Lokalråd har ordet.....	4
Strategisk landsbyplanlægning.....	6
Opfølgning på landdistriktskonferencen.....	9
Tilskud til lokalrådene 2020.....	11
Landdistriktpuljen 2020.....	12
Årlige dialogmøder.....	14
Inspiration og videndeling fra lokalrådene.....	15
Valg til Landdistriktsudvalget 2020.....	17
Lokalrådsorganiseringen.....	19
Drøftelse af klyngeorganisering.....	22
Orientering om aktuelle landdistriktsemner.....	24
Eventuelt.....	26

Punkt 1: Godkendelse af referat

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Referat fra mødet den 30. september godkendes.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Godkendt.

Sagsfremstilling

Ingen.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 2: Veerst Lokalråd har ordet

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget orienteres om status på aktuelle projekter og aktiviteter i Veerst Lokalråd.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Veerst Lokalråd var til mødet repræsenteret af Martin Møhl og Laila Staal. Veerst Lokalråd fortalte om byens historie og storhedstid i starten af 1900-tallet, hvor byen havde flere forretninger, virksomheder og institutioner. Pr. 1/1-2020 bor der 564 borgere i Veerst Sogn og der er et mindre erhvervsliv. Mange af byens nye borgere er tilflyttere fra Kolding og udenlandske borgere.

Byen har en hjemmeside, der samler informationer om de forskellige foreninger i lokalområdet. De har både forsamlingshus, kirke, bylaug osv. Veerst Lokalråd fortalte, at det er de samme borgere, der sidder i bestyrelserne i de forskellige foreninger. Veerst Lokalråd har erfaring med at holde en årlig, samlet generalforsamling for alle foreningerne.

Ved hjælp af støtte fra LAG, Vejen Kommune og frivillige har byen fået en bypark med legeplads og stisystem. Byen har faste arrangementer - alt fra erhvervsmesse (hvert andet år) til fodbold for old boys.

Veerst Lokalråd fortalte, at det især er Hærvejsmotorvejen og brugen af deres forsamlingshus, der optager dem i dag. De har mange positive borgere og lokalrådet er også positive overfor byen. Lokalrådet er dog optaget af, hvordan de engagerer borgerne i lokalsamfundet og får flere engageret i bestyrelsesarbejdet. Lokalrådet ønskede, at der var være flere til at tage over på opgaverne.

Udvalget drøftede, hvordan et lokalråd kan engagere borgere og erfaringsudveksle med andre lokalråd. Hvis en aktivitet er en succes i det ene lokalsamfund burde det nemt kunne blive en succes i et andet sted. Arbejdet bag arrangementerne kan nemt kopieres til lignende lokalsamfund. Udvalget drøftede, om det er en succes at have de samme aktiviteter i lokalområder, eller om man i stedet kunne tage del i andres arrangementer.

Udvalget drøftede, om man kunne tænke 'bestyrelser' og 'borgermøder i forsamlingshuse' anderledes, så flere borgere ville engagere sig, og man samtidig kunne gøre bestyrelsesarbejdet lettere at gå til, evt. ved at lave en paraplyorganisation af foreninger. Udvalget drøftede, at et kommende emne til en landdistriktskonference kunne være, hvordan man organiserer sig på forskellig vis i bestyrelser og foreninger.

Sagsfremstilling

Repræsentanter fra Veerst Lokalråd er tilstede på mødet, hvor de fremlægger status på deres arbejde i lokalrådet, herunder deres udfordringer, fremtidige projekter samt tanker omkring samarbejde med andre lokalsamfund.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 3: Strategisk landsbyplanlægning

19/20631

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget drøfter det videre arbejde med strategisk landsbyplanlægning.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Til at præsentere resultaterne fra rapporten er chefkonsulent Jens Josephsen og planmedarbejder Juliane Vestergaard tilstede fra Vejen Kommune. Rapporten om strategisk landsbyplanlægning blev uddelt til Landdistriktsudvalget til mødet.

Strategisk landsbyplanlægning er en del af Planloven fra 2018, der tager udgangspunkt i, at der er landsbyer i Danmark, der har det svært. Med denne del af planloven bliver kommunerne derfor tvunget til at fokusere på deres landsbyer, og kommunerne skal desuden lave en differentiering af landsbyerne og arbejde med konkrete målsætninger. Rapporten er en del af den indledende fase med strategisk landsbyplanlægning, der skal inddrages i Kommuneplanen i 2021.

Realdania har finansieret et projekt, hvor Vejen Kommunes landsbyer indgår som case. Analysen inkluderer alle landsbyer fra Landsbyanalysen og har bl.a. undersøgt udvikling i boligpriser, basis services og demografi. Vejen Kommunes landsbyer har generelt et højt niveau, hvorfor Vejen Kommune er blevet inddraget i analysen.

Konklusionen er, at nærhed til Vejen by, nærhed til Trekantområdet samt nærhed til motorvejen (især i den østlige del af kommunen) er positivt for befolkningstilvæksten. Der er tilbagegang i befolkningstallet i de små landsbyer og der findes stærke civilsamfund overalt i kommunen. Der ses ikke nogen entydige demografiske mønstre andet end, at den ældre generation rykker ind til centerbyerne og hovedbyen.

Udvalget drøftede resultaterne af rapporten. Lokalrådsrepræsentanter pointerede, at stille civilsamfund også kan være positive og at det er en anden kvalitet som landsby. Civilsamfundene er et øjebliksbillede og en tolkning, der hurtigt kan ændre sig. Boligpriser og tilflytning er mere stabile faktorer at måle på. Selvom rapporten udpeger stille civilsamfund, er den ikke kun negativ.

En respons på analysen var, at den er meget akademisk. Administrationen forklarede, at rapporten skal ligge til grund for nationalpolitiske beslutninger og derfor er skrevet i dette sprog.

Et medlem fremførte, at rapporten også kunne være ubehagelig læsning, i og med den tvinger os alle til at tage stilling til, hvad vi er, og at vi kan gøre noget. Selve zoneinddelingen er svær at tale stilling til.

Lokalrådsrepræsentanterne pointerede, at rapporten for dem giver et fakta baseret grundlag for drøftelser og er et værktøj, der stemmer godt overens med lokalrådenes udviklingsplaner. Rapporten viser, hvor der er interessefællesskaber, og hvor lokalråd kan arbejde sammen. Udvalget drøftede, at rapporten også er et værktøj for kommunen at arbejde ud fra og bruge til at se, hvor der er behov for en indsats.

Det er vigtigt at have en positiv tilgang til rapporten og være opmærksomme på, hvordan den italesættes.

De små samfund vil gerne holde fast i det, der er vigtigt for dem. Her er det vigtigt, at byen er præsentabel. Et enkelt faldefærdigt hus kan ødelægge hele landsbyen.

Udvalget besluttede at præsentere rapportens resultater til valgaftenen d. 30. april for at drøfte med de andre lokalråd, hvordan Vejen Kommune kan få noget positivt ud af zoneinddelingen og strategisk landsbyplanlægning. Rapporten skal præsenteres som et arbejdsredskab, som lokalrådene kan bruge.

Strategisk landsbyplanlægning kunne desuden være et tema til en konference. Udvalget mente dog, at det er for sent først at drøfte det med lokalrådene i november.

Sagsfremstilling

Med den seneste ændring af planloven skal kommuneplanen fremover indeholde en strategisk planlægning for landsbyer. Der er metodefrihed for, hvordan planlægningen skal foregå, men kommuneplanen skal indeholde retningslinje(-r), som:

- understøtter en udvikling af levedygtige lokalsamfund i landsbyerne
- fremmer en differentieret og målrettet udvikling af landsbyer
- angiver overordnede målsætninger og virkemidler for udviklingen i landsbyerne

Vejen Kommune indgår sammen med to andre kommuner i et pilotprojekt under Realdania, hvor konsulentfirmaet Hjortkær bistår Vejen Kommune med analyser og forslag til metode. I forbindelse med pilotprojektet har Hjortkær udarbejdet en række analyser af bl.a. demografi, servicetilbud, boligpriser og civilsamfund, og på den baggrund anbefales en zoneinddeling og en kategorisering af landsbyerne i kommunen.

På udvalgmødet skal det videre forløb omkring strategisk landsbyplanlægning drøftes på baggrund af en status på det hidtidige arbejde:

- Kort om strategisk landsbyplanlægning
- Information om de hidtidige analyser
- Forslag til zoneinddeling, kategorier til opdeling af landsbyer og målretning af virkemidler
- Det videre forløb frem mod kommuneplan 2021

Vejen Kommune samarbejder desuden med de øvrige kommuner i Trekantområdet omkring, hvordan strategisk landsbyplanlægning skal indgå i den fælles kommuneplan.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Planloven.

Høring

Ingen.

Bilag

3. aflevering 07.01.20_Vejen samlet.pdf

Punkt 4: Opfølgning på landdistriktskonferencen

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget orienteres om erfaringer fra landdistriktskonferencen d. 13. november 2019.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget drøftede evalueringen af landdistriktskonferencen. Den bedste feedback var, at næsten alle deltagere havde lyst til at deltage til et lignende arrangement og ville anbefale andre det samme.

Udvalget drøftede, at et fremtidigt tema kunne være alternative organiseringer i bestyrelser.

Udvalget drøftede desuden muligheden for at afholde konferencen i en weekend. Det var der ikke flertal for, da udvalget ikke troede at det ville få fx børnefamilierne til at deltage. Udvalget besluttede, at konferencen i stedet kunne starte tidligere en hverdag, evt. kl. 17.

Sagsfremstilling

Onsdag den 13. november 2019 blev der for anden gang afholdt en landdistriktskonference for Vejen kommunes lokalråd. Ifølge udvalgets kommissorium er det meningen, at der afholdes sådanne fællesarrangementer 1-2 gange årligt. Formålet med afholdelsen af konferencerne er at skabe dialog mellem lokalrådene og mellem lokalråd og udvalg, samt at klæde lokalrådene bedre på med præsentation af aktuelle temaer og praktiske værktøjer, som de kan bruge i deres daglige lokalrådsarbejde.

Konferencen blev afholdt i Jels og omhandlede kommunikation og formidling. Aftenens program blev ligesom sidste års konference styret af DGI Sydvest, der fortalte om adfærdsdesign, mediebilledet i dag og kommunikationsstrategier for lokalråd. Aftenen var en blanding af oplæg og gruppearbejde.

17 ud af 21 inviterede lokalråd var repræsenteret. Der var lagt op til, at der deltog flest mulige fra hvert lokalråd for at få størst muligt udbytte af aftenens program og fordi, at landdistriktskonferencerne også generelt har til formål at sikre videndeling og skabe netværk. Langt de fleste lokalråd mødte op med minimum to deltagere.

Alle lokalråd har fået tilsendt materiale fra konferencen, samt et link til et evalueringsskema. Formålet med evalueringen var at undersøge, hvorvidt programmets indhold og form ramte plet i forhold til primært lokalrådenes deltagelse og deres arbejde.

Resultater fra evalueringen fra lokalrådene:

Deltagerne fra lokalrådene deltog primært i konferencen for at få inspiration og sparring med andre lokalråd.

Langt de fleste fandt oplæggene og workshoppen relevant (minimum 84 % besvarelserne).

Alle respondenter var tilfredse med temaet samt konsulenternes viden om temaet. Over 81 % syntes desuden, at konsulenterne formåede at involvere gæsterne, bruge konkrete eksempler og sætte sig ind i lokalrådenes arbejde.

Overordnet gik 77 % hjem med nye værktøjer og viden, 62 % fik gode snakke med ligesindede og 42 % mente, at oplægsholderne var gode til at komme med konkrete eksempler. 96 % af lokalrådsrepræsentanterne ville være interesserede i at deltage i en ny landdistriktskonference og ville anbefale andre det samme.

Generelt var respondenterne rigtig godt tilfreds med konferencen. Den mest gennemgående kritik var, at der til tider var støj fra andre lokaler. Af konstruktiv kritik nævner flere dog, at de godt kunne bruge mere tid til at drøfte indholdet med andre lokalråd, og at de gerne så, at konferencen lå i en weekend samt at de fik tilsendt materiale om temaet inden konferencen.

Respondenterne af evalueringen gav følgende temaforslag til fremtidige konferencer:

- Involvering af borgere i lokalrådsarbejde
- Udvikling af strategi- og visionsplaner
- Udvikling af lokale projekter, herunder fundraising og ansøgninger til kommunen
- Samarbejdet med kommunen, herunder gensidig forventningsafstemning og rollefordeling
- Udvikling af landsbyerne i et samarbejde mellem lokalråd og kommunen

Udvalget bedes drøfte deres holdning til at afholde konferencen i en weekend samt, om de på nuværende tidspunkt har ønsker og ideer til den næste landdistriktskonference. Den endelige planlægning af konferencen vil forelægges på et senere tidspunkt.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 5: Tilskud til lokalrådene 2020

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget godkender anvendelsen og fordelingen af tilskuds- og projektpuljen for 2020.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget godkendte anvendelsen og fordelingen af tilskuds- og projektpuljen for 2020. Udvalget får en beretning om lokalrådenes brug af tilskuddene fra 2019 på næste udvalgs møde. Administrationen arbejder på at udbetale tilskuddene i marts. Udbetaling er dog betinget af en indberetning om brugen af sidste års tilskud fra lokalrådene.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget administrerer fortsat i 2020 anvendelsen af tilskuds- og projektpuljen til lokalrådene.

Administrationen anbefaler, at tilskuds- og projektpuljen bliver fordelt med udgangspunkt i tidligere års beslutninger. Alle lokalråd har i 2019 og tidligere år fået udbetalt en sum penge til lokal udvikling. Beløbet er beregnet med et grundbeløb på 10.000 kr. samt et beløb pr. indbygger, dog højst op til 35.000 kr. pr. lokalråd. Endvidere får lokalrådene i Brørup, Holsted og Rødding hver 35.000 kr. fra puljen.

Tilskuds- og projektpuljen til lokalrådene er i 2020 på 718.592,00 kr., hvilket fremgår af budgettet for 2020. Denne pulje skal også finansiere udvalgs møder og borgermøder, herunder som minimum én landdistriktskonference.

Lokalrådene skal hvert år indsende en kort redegørelse for, hvordan de har anvendt pengene, inden der kan gives en ny bevilling for udbetaling af tilskud. Dette vil blive foregå rent administrativt.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Tilskuds- og projektpuljen til lokalrådene er i 2020 på 718.592,00 kr., hvilket fremgår af budgettet for 2020.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 6: Landdistriktspuljen 2020

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget drøfter tema for årets landdistriktspulje samt fastsætter dato for ansøgningsfrist.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget besluttede, at temaet for Landdistriktspuljen i 2020 er 'Vækst og forskønnelse i landdistrikterne'. Ansøgningsfristen fastsættes til den 1. maj 2020. Lokalrådene underrettes herom.

Puljen "Udviklingsplaner lokalråd" er i 2020 på 230.000 kr. (ikke 226.000 kr. som beskrevet i sagsfremstillingen).

Sagsfremstilling

På investeringsoversigten for 2020 er der afsat en pulje "Udviklingsplaner lokalråd" på 226.000 kr. til realisering af lokale projekter. Denne pulje skal jvf. tidligere beslutning løftes til 250.000 kr. Restbeløbet finansieres af LAG-puljen.

Landdistriktspuljen blev i 2019 fordelt mellem projekter i Lintrup-Hjerting, Jels, Skrave og Tobøl:

- Jels fik tilsagn om støtte til udendørsfitness. De er i kontakt med kommunen omkring placeringen. Redskaberne er udpeget og finansieringen er sikret. Når årstiden er til det, håber de at kunne starte projektet.
- Lintrup-Hjerting fik tilsagn om støtte til en aktivitetsplads. En ansøgning om byggetilladelse er sendt til kommunen. Øvrig finansieringen er sikret.
- Tobøl fik tilsagn om støtte til en bålplads. I november gravede de ud til bålhytten, hvorefter de har støbt fundamentet og lagt fliser. I løbet af februar/marts måned bliver bålhytten sat op. De holder en indvielsesfest på et tidspunkt til foråret.
- Skrave fik tilsagn om støtte til en balance- og bevægelsesbane. Projektet er efter godkendelse ved administrationen pt. sat på hold de næste fire år.

For 2020 lægges der op til, at puljen igen benyttes til tre til fire projekter. Projekterne kan enten udgøre en del af en større igangværende plan, første etape af et nyt projekt, eller blot et enkeltstående projekt.

Landdistriktspuljen har hidtil været prioriteret efter følgende kriterier:

- Projekter, der gennemføres med en grad af egenfinansiering, prioriteres.
- Det samme gør projekter der indeholder nye udviklingselementer, innovative idéer og synergi til eksisterende forhold.
- Det er endvidere et krav, at projektet bliver gennemført, og at de afsluttes senest marts 2021.

Udvalget bedes tage stilling til fristen for gennemførelse af projekterne, da det afhænger af, hvornår puljen åbner for ansøgninger.

I 2019 var temaet ”bevægelse og lokaludvikling”. Ved tidligere års puljer har temaet været ”tilgængelighed og mangfoldighed” og ”fællesskab”.

Et tema for Landdistriktspuljen i 2020 kunne være ”Bæredygtighed på landet – socialt, økonomisk eller miljømæssigt”. Et alternativt tema kunne være ”Vækst og forskønnelse i landdistrikterne”.

Den videre tidsplan foreslås som ved tidligere år og derved sætte ansøgningsfristen til d. 1. maj 2020.

Valg af projekter med tilhørende økonomi foreslås behandlet på næste møde i landdistriktsudvalget. Projekter kan startes op i forlængelse af udvalgsbehandlingen.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Projektpuljen, i alt 250.000 kr., finansieres af det afsatte beløb på 226.000 kr. som er til stede på investeringsoversigten for 2020, samt LAG-puljen for 2020.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 7: Årlige dialogmøder

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget orienteres om afviklingen af de årlige dialogmøder.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget tog orienteringen til efterretning. Til de årlige dialogmøder inviteres de politiske medlemmer fra landdistriktsudvalget også med. Her kunne rapporten for strategisk landsbyplanlægning deles ud til lokalrådene.

Lokalrådsrepræsentanterne drøftede, at de var tilfredse med, at hvert lokalråd havde fået uddelt et tidspunkt. Hvis enten lokalrådene ønsker et andet mødetidspunkt eller de politiske medlemmer er forhindret i at deltage, bedes de tage kontakt til landdistriktskonsulenten på linhp@vejen.dk eller 79966052.

Sagsfremstilling

Administrationen anbefaler at afholde dialogmøderne d. 11. og 12. marts 2020 på Vejen Rådhus. Proceduren bliver ligesom dialogmøderne i 2019, og hvert lokalråd får 30 minutter til at fortælle om igangværende projekter, planer for fremtiden, lokale udfordringer og hvad de ellers mener er vigtigt at fortælle fra lige præcis deres lokalområde. Efter dialogmøderne bliver der lavet en handlingsplan, der samler de forskellige forespørgsler fra lokalrådene.

Administrationen har lavet et udkast til en mødeplan, som kan tilrettes efter behov fra lokalrådene. Mødeplanen er vedhæftet som bilag.

Administrationen indkalder til møderne og sender relevant information ud til lokalråd og politikere.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Bilag

Mødeoversigt - lokalråd

Punkt 8: Inspiration og videndeling fra lokalrådene

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice, Peer M. Rexen indstiller, at

- Lokalrådsrepræsentanterne fortæller om lokale initiativer, projekter eller ønsker med henblik på inspiration og videndeling.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Lokalrådsrepræsentanterne fortalte om status fra deres områder:

I Askov har de haft borgermøde ang. den nye udstykning og finder sig fint inddraget i processen. De har positive oplevelser af inddragelse i planlægningen af bymidten og cykelstierne.

Lokalrådet i Andst arbejder på et samlet foreningshus. De har fået penge til en undersøgelse og tegning af området. De har mange børn i skole og børnehave.

I Malt/Maltbæk har de fået fældet vejtræer, og vil gerne have plantet nogle nye. Vejen Kommune er i dialog med dem. Skovgårdsvej er åbnet, det er de glade for.

Læborg Lokalråd er i god dialog med kommunen omkring nye udstykninger. Både det nye boligområde og trafiksikkerhed kommer de til at tale om på deres borgermøde i februar, hvor Vejen Kommune også deltager.

Repræsentanter fra Øster Lindet, Skodborg, Skrave og Jels har været samlet forud for udvalgs mødet.

Øster Lindet Lokalråd ønsker mere kommunikation ift. trafikale ændringer. Da det helt konkret omhandler en statsvej, så er det uden om kommunen. Lokalrådet mangler mere bustrafik. Syddansk trafik har lavet en løsning for unge på uddannelse (Flextur Ung). Udvalget besluttede at sende et nyhedsbrev ud til lokalrådene, hvor de forskellige flexbusser bliver beskrevet.

I Lindknud har de gang i forskellige ting, bl.a. tilflytterbolig.

I Gjerndrup er en lokalplan om skolen og hallen kommet i høring. Der kommer til at ske en hel masse med et nyt aktivitetsområde til efteråret.

I 6683 går det stille og roligt. I Tobøl er de i gang med at få opført bålhytten. Den skal indvies d. 18. maj. De arbejder også på et stisystem i Tobøl i løbet af foråret. Foreningerne er godt i gang med deres arbejde, de bruger lokalrådet som paraplyorganisationen. Lokalrådet 6683 vil gerne i dialog med Hærvejsklyngen ift. deres erfaring med ungegrupper.

Skodborg forbereder sig på genforeningen og har nedsat en arbejdsgruppe.

Udvalget drøftede lokalrådenes orientering om genforeningsstenene. I Stenderup arbejder med en fejring af stenene. Brugen af stenene kunne godt kommunikeret bredere ud.

Lokalrådsrepræsentanterne fortalte, at der kun er én genforeningssten nord for Kongeåen. Udvalget besluttede, at orientere om genforeningsstenene til de lokalråd, der har en sten i nærheden.

Sagsfremstilling

Lokalrådsrepræsentanterne arbejder med, og har kendskab til, forskellige lokale projekter og initiativer inden for de lokalråd, de repræsenterer.

Med henblik på gensidig inspiration og videndeling vil lokalrådsrepræsentanterne på mødet dele erfaringer, der kunne være relevante for øvrig lokalrådsarbejde samt for samarbejdet med Vejen Kommune.

Her har udvalget også mulighed for at drøfte samarbejdsmuligheder på tværs af lokalområder.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 9: Valg til Landdistriktsudvalget 2020

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Udvalget tager fremgangsmåden for valg af lokalrådsrepræsentanter til Landdistriktsudvalget 2020 til efterretning.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget besluttede at drøfte analyserne fra strategisk landsbyplanlægning til valgmødet den 30. april, således pointerne fra rapporten bliver drøftet med alle lokalråd, og flere borgere finder det interessant at møde op.

Et korrigeret program til valgaftenen bliver herefter sendt ud til lokalrådene.

Sagsfremstilling

Jf. Kommissoriet for Landdistriktsudvalget er udvalget sammensat af 5 byrådsmedlemmer og 6 repræsentanter fra Vejen Kommunes landdistrikter. De 6 medlemmer fra Vejen Kommunes landdistrikter sidder for en 2-årig periode, hvorefter der skal være nyvalg. Sidste valg af repræsentanter til Landdistriktsudvalget var d. 5. marts 2018, hvorfor der skal være valg i 2020.

Landdistriktsudvalget ophører ved slutningen af denne valgperiode, dvs. ved udgangen af 2021. Det nyvalgte byråd kan så til den tid beslutte, om der skal være et tilsvarende udvalg i den næste valgperiode.

Administrationen anbefaler, at valgmødet vil foreligge d. 30. april på Lintrup Kro. Lokalrådene vil modtage en invitation til valget i løbet af januar.

Ligesom ved valget i 2018, er der i alt seks valggrupper og der skal vælges en repræsentant fra hver valggruppe. Proceduren bliver som ved sidste valg, at de seks medlemmer findes ved, at man i hver valggruppe taler sig til enighed. Til orientering, er fordelingen i de seks valggrupper de samme som ved sidste periode. Fordelingen er vedhæftet som bilag.

Efter valget vil administrationen desuden planlægge en inspirationstur for det nye udvalg, som landdistriktsudvalget tidligere har anbefalet.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Bilag

Gruppering af lokalområder.pdf

Punkt 10: Lokalrådsorganiseringen

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at:

- Udvalget drøfter lokalrådenes forskellige organisationstyper samt beslutter, at udvalget vil støtte den eksisterende lokalrådsorganisering.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Landdistriktskonsulenten orienterede udvalget om den historiske baggrund for den måde danske lokalråd er organiseret på i dag. Lokalråd er i dag frie, demokratiske foreninger, som arbejder for at sikre lokalområdernes interesser.

Omfanget af foreningslivet har stort set ikke ændret sig i mange år, men karakteren af foreningslivet har ændret sig. Tidligere arbejdede man i foreninger for at sikre fællesskabet og lokale funktioner, mens borgere i dag er mindre villige til at 'binde sig' i længerevarende foreningsarbejde. Frivillige arbejder i dag mere fritids- og projektorienteret.

Landdistriktskonsulenten orienterede udvalget om undersøgelsen af lokalrådsorganiseringerne i Vejen Kommune, der er blevet foretaget af administrationen i oktober og november 2019. Resultaterne af undersøgelsen viser, at alle lokalråd betegner sig som en almennyttig forening og langt de fleste lokalråd har en generalforsamling, hvor bestyrelserne vælges på et valg. Stort set alle lokalråd har svært ved at rekruttere nye medlemmer til deres bestyrelser. Dette viser sig bl.a. ved et beskedent fremmøde til generalforsamlinger. Bestyrelserne er ej heller repræsentative ift. borgersammensætningen i lokalsamfundene. Det er især svært at rekruttere repræsentanter fra unge børnefamilier til lokalrådet.

19 ud af 21 lokalråd har en udviklingsplan, der beskriver mål og handlingsplaner for deres lokalsamfund. Hvor den ene halvdel af lokalrådene bruger udviklingsplanen som et aktivt redskab i deres arbejde, arbejder den anden halvdel i højere grad ud fra aktuelle problemstillinger i deres lokalområde.

Ud fra undersøgelsen ses der to typer af lokalrådsorganiseringer.

Type 1 kan karakteriseres som en 'paraplyorganisationen' med 71% af lokalrådene. Denne type ser sig i høj grad som et talerør fra borgerne ind til kommunen og med et formål i at samle øvrige foreninger i lokalsamfundet.

Type 2 kan karakteriseres som den 'selvstændige forening' med 29 % af lokalrådene. Denne type lokalråd har typisk begrænset kontakt til de øvrige foreninger i deres lokalsamfund og arrangerer på egen hånd både sociale og by-forskønnende aktiviteter for byen og dens borgere.

Ifølge Landdistriktsudvalgets kommissorium er det udvalget opgave, at varetage den direkte forbindelse mellem lokalrådene og Vejen Kommune. Med den nutidige organisering og lokale forankring af lokalrådene opfyldes dette mål. Alle lokalråd har kontakt til kommunen og lokalrådene arbejder på forskellig vis på skabe udvikling i deres lokalområde.

Mangfoldigheden i lokalrådsorganiseringerne i Vejen Kommune er i sig selv ikke et problem, men et udtryk for deres eksistens (som frie, demokratiske foreninger). Disse foreninger kan være svære at rekruttere til, hvilket bl.a. er et udtryk for en samfundsmæssig ændring i måden man er frivillig på i dag.

Udvalget besluttede, at bruge denne viden om Vejen Kommunes lokalråd som et indlæg til valgaftenen i april. Udvalget drøftede, at det var vigtigt at forventningsafstemme mellem kommune og lokalråd. Dette bliver bl.a. gjort til de årlige dialogmøder.

Det kan tolkes forskelligt, hvad et lokalråd er, og det kan være svært at tale om ”forventning” og krav, når man arbejder med frivillige. Hvis man formaliserer det, kan det blive meget stift.

Udvalget besluttede, at lave et bilag til kommissoriet omkring, hvem Vejen Kommunes lokalråd er, hvordan kommunen og lokalrådene kommunikerer til hinanden, og hvilke opgaver et lokalråd har set fra kommunens syn. Bilaget skal drøftes på det næste udvalgs møde. Udvalget drøftede desuden, at bilaget kunne annonceres i Ugeavisen, således at borgerne bliver bedre oplyst omkring, hvad formålet med lokalråd er.

Sagsfremstilling

Temadrøftelsen om lokalområders DNA til mødet i Landdistriktsudvalget den 30. september 2019 afledte en drøftelse om organiseringen af lokalrådene i Vejen Kommune. Udvalget besluttede at drøfte dette som en selvstændig temadrøftelse til det næste udvalgs møde. Udvalget besluttede desuden, at landdistriktskonsulenten inden næste udvalgs møde skulle undersøge forskning omkring organiseringen af lokalråd samt undersøge, hvordan Vejen Kommunes lokalråd er organiseret.

Forskning omkring organiseringen af lokalråd viser, at danske lokalråds måde at organisere sig på er mangfoldig. Lokalråd, som vi kender det i dag, er bygget op af rødder tilbage fra forenings- og andelsbevægelsen fra midt 1800-tallet. Siden da har landsbyer organiseret sig på forskellig vis for at sikre demokrati og for at bevare landsbyernes miljø og kultur. Omfanget af foreningslivet har stort set ikke ændret sig i mange år, men karakteren af foreningslivet og borgernes måde at deltage på har ændret sig. Det er derfor interessant at undersøge, hvordan foreningslivet og formålet i Vejen Kommunes lokalråd ser ud anno 2020.

Med et formål i at kortlægge lokalrådsorganisering administrationen udarbejdet en spørgeguide og været i kontakt med repræsentanter fra 19 ud af de 21 etablerede lokalråd i kommunen. De resterende to har landdistriktskonsulenten læst om på deres respektive hjemmesider.

Undersøgelsen viser, at alle lokalråd betegner sig som en almennyttig forening. Langt de fleste har en generalforsamling, og over 75% af bestyrelserne vælges på et valg. Ud fra undersøgelsen ses der to typer af lokalrådsorganiseringer. Fordelingen af de forskellige typer af lokalrådsorganiseringer er tilfældigt fordelt rundt i kommunen, der ses ikke et mønster i sammenhængen mellem organiseringstype og fx størrelsen af lokalsamfundet.

Type 1: 71% af lokalrådene betegner sig som en paraplyorganisation og ser sig i høj grad som et talerør fra borgerne ind til kommunen og med et formål i at samle øvrige foreninger i lokalsamfundet. Denne type lokalråd arrangerer typisk få, selvstændige, sociale aktiviteter i lokalsamfundet, og arbejder i stedet med bosætning samt byens fysiske fremtræden.

Type 2: De resterende 29% af lokalrådene betegner sig i højere grad som en selvstændig forening. Denne type lokalråd har typisk begrænset kontakt til de øvrige foreninger i deres lokalsamfund, og arrangerer derimod på egen hånd både sociale og by-forskønnende aktiviteter for byen og dens borgere.

19 ud af 21 lokalråd har en udviklingsplan, der beskriver mål og handlingsplaner for deres lokalsamfund. Hvorvidt det giver mening for de enkelte lokalråd at anvende udviklingsplanen i deres lokalrådsarbejde er dog lige delt.

Stort set alle lokalråd har svært ved at rekruttere nye medlemmer til deres bestyrelser. Dette viser sig bl.a. ved et beskedent fremmøde til generalforsamlinger. Bestyrelserne er ej heller repræsentative ift. borgersammensætningen i lokalsamfundene. Det viser sig i særlig grad at være besværligt at rekruttere repræsentanter fra unge børnefamilier til lokalrådsarbejdet.

De forskellige måder at organisere sig som lokalråd i Vejen Kommune er i sig selv ikke et problem. Alle lokalråd har kontakt til kommunen og alle lokalråd arbejder på den ene eller anden måde for at skabe udvikling i deres lokalområde. På denne baggrund anbefaler administrationen, at udvalget beslutter at bibeholde den lokalrådsorganisering, der gør sig gældende i dag og fortsat lade det være frit for lokalrådene, hvordan de organiserer sig.

Vedlagt er et referat af landdistriktsforsker Hanne Tanvigs rapport: "Organisering af lokalsamfunds udviklingsarbejde: Lokal strategisk kapacitet i landdistrikter" fra 2016. Vedlagt er også resultater fra administrationens undersøgelse af lokalrådsorganiseringer i Vejen Kommune.

Tidligere behandling

Landdistriktsudvalget 30-09-2019.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Bilag

Temadrøftelse

Kortlægning af lokalrådsorganiseringer

Kommissorium Landdistriktsudvalg.pdf

Punkt 11: Drøftelse af klyngeorganisering

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at:

- Landdistriktsudvalget drøfter kommunens tilgang til klyngesamarbejde på tværs af lokalråd med henblik på en evt. anbefaling til Økonomiudvalget.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget drøftede, at størrelsen af en klynge er problematisk. Rangerer de højere end lokalrådene og hvordan finansieres de?

Repræsentanter fra Hærvejsklyngen fortalte, at en klynge er en forlænget arm af et lokalråd. Det er en overbygning ovenpå lokalrådsarbejdet, som muliggør, at lokalråd sammen kan løfte større opgaver, bl.a. ift. turisme og bosætning. I Hærvejsklyngen er klyngen og lokalrådene to selvstændige ting, og et klyngesamarbejde fratager ikke noget fra lokalrådene.

Det ansøgte beløb fra Hærvejsklyngen er udover de eksisterende tilskud til lokalrådene. De fem lokalråd i Hærvejsklyngen giver alle 5.000 kr. til klyngesamarbejdet.

Udvalget frygtede, at en klynge vil blive et 'over-lokalråd' og mente, at det skal være frivilligt om lokalråd organiserer sig i klynger. Der er de penge. der er, og de skal bruges bedst muligt. Et klyngesamarbejde må ikke gå ud over penge til andre lokalråd.

Udvalgte finder det positivt, at lokalråd samarbejder på tværs, men besluttede, at de i de eksisterende midler på landdistriktsområdet ikke kan findes midler til at støtte klynger. Klynger kan derimod sende en selvstændig ansøgning til Vejen Kommune.

Hærvejsklyngen har lavet en ny ansøgning. De ved godt, de ikke kan få en konsulent. Men de har nogle udgifter, de har brug for at få dækket.

Sagsfremstilling

På baggrund af en drøftelse i Landdistriktsudvalget d. 30. september 2019, skal Landdistriktsudvalget drøfte muligheder for klyngesamarbejde på tværs af lokalråd i kommunen.

I Vejen Kommunes Landdistriktspolitik er det vedtaget, at kommunen årligt afsætter midler til at støtte lokale initiativer i landdistrikterne. Disse initiativer bærer præg af være en lokalt, initierede indsats. Hvert lokalråd i kommunen modtager en årlig støtte på baggrund af borgerantallet i området. Disse midler står til lokalrådets frie disponering, og kommunen forventer kun en bekræftelse på, at midlerne er brugt godt.

Der er siden kommet en ny form for organisering af lokalråd, som udfordrer den etablerede politik på landdistriktsområdet. Klyngesamarbejder på tværs af lokalråd er blevet fremtræden overalt i Danmark. Også i Vejen Kommune har vi i de seneste tre år oplevet et klyngesamarbejde på tværs af lokalrådene i Bække, Gjerndrup, Lindknud, Hovborg og Gesten, kendt som Hærvejsklyngen. Vejen Kommune har støttet Hærvejsklyngen økonomisk i deres projektperiode frem til 2019, der nu er slut. Hærvejsklyngens arbejde er dog ikke stoppet efter endt projektperiode, hvorfor klyngen har ansøgt Vejen Kommune for videre støtte. Hærvejsklyngens ansøgning til Vejen Kommune er vedlagt som bilag.

Hvordan udvalget ønsker at støtte klynger fremadrettet, er op til udvalget at drøfte med udgangspunkt i Hærvejsklyngens ansøgning som case. Herunder:

- Hvad er formålet og opgaverne i et klyngesamarbejde versus i et lokalråd?
- Hvad betyder det for et lokalråd at indgå i et klyngesamarbejde?
- Hvad er økonomien i klyngeorganiseringer?

En konsekvens ved klyngeorganiseringer er, at det udfordrer kommunens nuværende kontakt til lokalrådene. Skal en klynge f.eks. have et selvstændigt dialogmøde med Økonomiudvalget?

Administrationen anbefaler derfor, at Landdistriktsudvalget beslutter, at klyngeorganiseringer forbliver et supplement til den eksisterende organisering af lokalråd. Hvis lokalråd organiserer sig i klynger, anbefales det, at deres stemme indtil Økonomiudvalget fortsat vil ske gennem de enkelte lokalråd.

I det tilfælde, at Landdistriktsudvalget ønsker at støtte klyngeorganiseringer finansielt, skal midlerne findes inden for eksisterende midler for landdistriktsudvikling. Alternativt skal landdistriktsområdet ansøge Økonomiudvalget for midler til at støtte klynger.

Tidligere behandling

Landdistriktsudvalget d. 30-09-2019.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Bilag

Hærvejsklyngen projektansøgning Landdistriktsudvalget Vejen Kommune.pdf

Punkt 12: Orientering om aktuelle landdistriktsemner

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Landdistriktsudvalget tager aktuelle emner indenfor landdistriktsområdet til efterretning.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Landdistriktskonsulenten vil informere om nyheder indenfor landdistriktsområdet, eksempelvis afholdte eller kommende konferencer og arrangementer, nye publikationer og beslutninger af relevans for landdistriktsområdet.

Realdanias kampagne: Underværker

Realdanias kampagne Underværker handler om at støtte projekter, der er til gavn for fællesskaber og lokalsamfundet. I september 2019 gik ansøgningerne om økonomisk støtte til renovering af det gamle hotel i Jels og en bæredygtig minigolfbane i Holsted begge videre til bedømmelse. Hverken Jels eller Holsted fik dog tilsagn om støtte. I Holsted har de sidenhen samlet penge ind til deres projekt om at lave en minigolfbane, nu mangler de kun at finde en placering.

Der er en ny ansøgningsfrist for projekter i Underværker den 27. marts 2020. Projektstøtten kan ansøges af alle, der arbejder frivilligt og engageret med at forbedre og udvikle lokalsamfundet gennem det byggede miljø – både i byer og på landet. Alle lokalråd er adviseret på mail og på Facebook.

Deltagelse til Erhvervsstyrelsens Landdistriktskonference

Den 28. oktober afholdte Erhvervsstyrelsen sin årlige Landdistriktskonference i Bredsten. Afdelingschef Peer M. Rexen og Landdistriktskonsulenten deltog. Repræsentanter fra hhv. lokalrådene i Gesten og Sdr. Hygum deltog også. Virksomheden STRANDET, der arbejder med genanvendelse af plastik fra strande fik overrakt Landdistriktsprisen 2019 af erhvervsminister Simon Kollerup. Ligesom vinderen af Landdistriktsprisen, var det gennemgående tema for konferencen bæredygtighed i landdistrikterne.

Erhvervsstyrelsens Landdistriktpulje er blevet uddelt:

Midt i december blev de 26 projekter, der fik tilsagn om økonomisk støtte fra Erhvervsstyrelsens Landdistriktpulje offentliggjort. Der var i alt 101 ansøgninger fra hele landet. Temaet for denne runde af landdistriktpuljen var 'grønne løsninger' i landdistrikterne, og projekterne vedrører alt fra samkørsel, vedvarende energiløsninger til bæredygtige landsbyer. Ingen af de udvalgte projekter er fra Vejen. Der kommer en ny ansøgningsrunde i starten af 2020, som lokalrådene vil blive orienteret om.

Nærbokse

Administrationen er blevet kontaktet af Swipbox, der gerne vil give lokalrådene mulighed for at sætte pakkebokse op ude i deres lokalområder. Opsætningen af nærboksene er uden udgifter til lokalrådet og kommunen, men kræver en evt. godkendelse fra kommunen. Information om nærboksene er sendt til lokalråd, og flere af dem har vist interesse. Vi inviterer derfor repræsentanter fra Swipbox med til valgmødet i april 2020, hvor lokalrådene får mulighed for at stille spørgsmål og høre omkring ansøgningsprocessen.

Hele Danmarks Familieklub

Administrationen er blevet kontaktet af Hele Danmarks Familieklub, der ser et potentiale for et samarbejde med lokalrådene. Hele Danmarks Familieklub er et partnerskabsprojekt mellem KFUM's Sociale Arbejde, FDF og KFUM Spejderne, som opretter familieklubber i samarbejde med frivillige som et gratis tilbud til børnefamilier (støttet af Den AP Møllerske Støttefond). Formålet er at styrke fællesskabet i lokalområder, hvor børnefamilier gennem familieklubben får et styrket netværk og derudover også får bygget bro til det lokale foreningsliv. Lokalrådene har fået tilsendt materiale omkring projektet.

Henvendelse fra Haderslev Kommune

Vejen Kommune er blevet kontaktet af Landdistriktskonsulenten fra Haderslev Kommune på vegne af deres landdistriktsudvalg. De ønsker at have et møde med vores udvalg for at udveksle erfaringer. Administrationen er i kontakt omkring at afholde et møde i 2020. Landdistriktsudvalget vil blive inviteret, når vi har en aftale på plads.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.

Punkt 13: Eventuelt

19/25093

Administrativ indstilling

Chef for Erhverv & Borgerservice Peer M. Rexen indstiller, at

- Dato og sted for næste møde i Landdistriktsudvalget fastsættes.

Beslutning Landdistriktsudvalget den 20-01-2020

Dato og sted for det næste udvalgsmøde fastsættes efter valgaftenen d. 30. april 2020. Næste møde vil formentlig ligge i slut maj / primo juni.

Sagsfremstilling

Ingen.

Tidligere behandling

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Personalemæssige konsekvenser

Ingen.

Retsregler og andre forskrifter

Ingen.

Høring

Ingen.